

ITRE: AI, digitale veiligheid en cyberaanvallen

De digitale transitie biedt enorme kansen voor innovatie en economische groei binnen de Europese Unie. Tegelijkertijd worden samenlevingen kwetsbaar voor cyberaanvallen en misbruik van artificiële intelligentie. De EU beschikt al over instellingen zoals ENISA (het Europees Agentschap voor Cyberbeveiliging) en het European Cybersecurity Competence Centre in Boekarest. Toch verschillen de lidstaten sterk in hun digitale weerbaarheid: terwijl landen als Finland en Duitsland hoog scoren op innovatie en digitale veiligheid, worstelen andere landen met beperkte middelen of corruptie die de bescherming tegen cyberdreigingen bemoeilijken. Dit roept vragen op over hoever Europese samenwerking moet gaan en of landen verplicht kunnen worden om expertise en technologie te delen. Het gaat namelijk vaak om gevoelige informatie.

Hoe kan de EU voorkomen dat ongelijkheden in digitale weerbaarheid leiden tot kwetsbaarheden voor de hele Unie, en moet zij lidstaten verplichten meer macht en gegevens te delen op dit vlak?

SEDE: de Russische schaduwvloot en mogelijke proxies

Sinds de Russische invasie van Oekraïne heeft de Europese Unie economische sancties opgelegd in een poging het vermogen van Rusland om oorlog te voeren te beperken. Als reactie hierop heeft Rusland een zogenaamde "schaduwvloot" opgericht om olie en andere goederen onder valse vlag alsnog te kunnen vervoeren. Deze vloot opereert voornamelijk in de Oostzee, de Zwarte Zee en de Middellandse Zee met onverzekerde schepen die buiten het toepassingsgebied van internationale maritieme regelgeving vallen. Rusland omzeilt momenteel efficiënt economische sancties, maar de vloot brengt ook de bedreiging van hybride oorlogsvoering, sabotage operaties en aanzienlijke milieurisico's met zich mee.

Hoe kan de Europese Unie de activiteiten van de Russische schaduwvloot en andere potentiële proxies effectiever beperken?

LIBE: efficiënte migratieprocessen

Het nieuwe pact inzake migratie en asiel van de Europese Unie, dat in mei 2024 is aangenomen, heeft tot doel het migratie- en asielstelsel van de EU te hervormen om een rechtvaardiger en efficiënter migratieproces te waarborgen. Nu de kustgebieden van Griekenland en Italië te maken hebben met grote migratiestromen en overbelaste asielstelsels en infrastructuur, lijkt het aanpakken van de migratieproblematiek in Europa belangrijker dan ooit.

Hoe kan de EU de migratiewetgeving verder verbeteren en de uitvoering en doeltreffendheid van haar pact inzake migratie en asiel waarborgen?

ECON: de economische veerkracht van de EU in het licht van het onvoorspelbare handelsbeleid van de VS

Het streven van de Europese Unie naar voorspelbare, op regels gebaseerde handel wordt op de proef gesteld door het wisselvallige handelsbeleid van de Verenigde Staten. Nieuwe tarieven en hogere heffingen op specifieke EU-goederen zoals staal, aluminium en auto-exporten hebben al tot economische verstoring geleid. Het daaropvolgende tijdelijke uitstel van de maatregelen benadrukte het onvoorspelbare karakter van het Amerikaanse beleid, wat de langetermijnplanning voor EU-bedrijven bemoeilijkt. Er werd eind juli een akkoord gesloten met de VS. Omdat de belangen binnen de Unie sterk verschillen, zijn de meningen verdeeld. Lidstaten met een kleinere industriële basis zijn opgelucht dat verdere escalatie vermeden werd, terwijl exportgerichte landen zoals Duitsland en Frankrijk aandringen op krachtigere handelsreacties en wijzen op de kansen die deze onstabiele positie van de VS met zich meebrengt.

Hoe kan de EU effectieve en adaptieve strategieën ontwikkelen om haar economische veerkracht te versterken en haar belangen te beschermen te midden van het onvoorspelbare tariefbeleid van de Verenigde Staten?

ENVI: Waterverontreiniging in de Middellandse Zee

Volgens UNEP/MAP wordt de zee dagelijks overspoeld door ongeveer 730 ton plastic afval; plastics vormen tot wel 95–100 % van het drijvend zwerfvuil en 50 % van het afval op de zeebodem. Bovendien zijn er pogingen om het beleid te versterken via een nieuw protocol specifiek tegen plasticvervuiling—zoals microplastics en complexe afvalstromen—onder de Barcelona Convention.

Eerder genomen maatregelen behaalden nog niet het verhoopte resultaat (cfr. bannen van plastic rietjes, wattenstaafjes, dopjes,...)

Hoe kan de EU de verontreiniging van de Middellandse Zee, voornamelijk bestaande uit plasticvervuiling, verminderen en vermijden?

AFCO: het toenemende populisme en extremisme

De opkomst van populisme en extremisme binnen de lidstaten vormt een groeiende bedreiging voor de democratische waarden, de politieke stabiliteit en de Europese eenheid. Veel EU-burgers voelen zich niet verbonden met de Unie en haar instellingen en geven de EU vaak de schuld van problemen, terwijl de voordelen ervan onduidelijk blijven.

Hoe kan de EU deze uitdagingen aanpakken en op die manier democratische waarden bevorderen, het vertrouwen in haar instellingen versterken en extremisme bestrijden?

CULT: bevordering van taalkundige diversiteit

De Europese Unie kent een rijke culturele, taalkundige, nationale en regionale diversiteit. Het streven naar taalkundige diversiteit is een expliciete doelstelling van de EU en is vastgelegd in verschillende beleidsmaatregelen zoals in het Handvest van de grondrechten van de EU, dat discriminatie op grond van taal verbiedt. In meerdere lidstaten bestaat wetgeving die de positie van minderheidstalen regelt, maar de toepassing daarvan is vaak gebrekkig of afhankelijk van de politieke context. In sommige landen wordt taalbeleid zelfs gebruikt als instrument in bredere nationalistische debatten, waarbij de bescherming van minderheidstalen botst met de wens om de nationale eenheid te benadrukken. Dit roept de vraag op of de EU overal actief moet ingrijpen in nationaal taalbeleid, of dat dit exclusief een bevoegdheid van de lidstaten blijft.

Hoe kan de EU ervoor zorgen dat haar beleid rond taaldiversiteit en taalrechten effectief wordt uitgevoerd in alle lidstaten, en moet zij daarbij zelf meer macht opeisen of nationale autonomie respecteren?

EMPL: de revolutie op de arbeidsmarkt op basis van een toename van het gebruik van automatisering en kunstmatige intelligentie

Hoewel automatisering en digitale transformatie (versneld door het toenemende gebruik van AI) tot nu toe ongekennde gemakken mogelijk maken, zullen ze naar verwachting in de komende decennia een groot deel van de Europese werkplekken ingrijpend veranderen. Vele Europese burgers lijden aan werkonzekerheid en zien kunstmatige intelligentie als een bedreiging. Bijkomend zijn huidige onderwijssystemen en opleidingen nog niet aangepast op de AI-revolutie en de automatisering, waardoor studenten te weinig voorbereid zijn op de onvoorspelbare arbeidsmarkt.

Welke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat huidige en toekomstige werknemers de vaardigheden verwerven en behouden om effectief te blijven in een snel veranderende economie? Hoe kunnen de arbeidsomstandigheden het beste worden aangepast aan dit nieuwe scenario?

